
En lege etter hunder

LIVET ER MER...

INGRID M. HØIE

Email: ingrid.hoie@legeforeningen.no

Tidsskriftet

Vosj! Som et prosjektil farer de 12 hundene med sleder på slep ut gjennom grinden. Jeg klorer meg fast, med lett bøy i knærne. Tårene renner av farten og luftmotstanden, ankerhundene virvler opp snø som pisker mot ansiktet. Gosh! den svingen var krapp, men jeg står!

Asbjørn Erdal-Aase styrer ferden fra en slede bak meg. Vi holder en eldgammel tradisjon i live, her vi farer over en snødekket innsjø i Mesnali i Ringsaker.

Lege og hundekjører Asbjørn Erdal-Aase omgir seg til daglig med 50–60 hunder, en selvkomponert blanding av husky og fuglehund, pointer eller vorsteher. Foto I.M. Høie

I Seppalas fotspor

Under klondyketiden i USA vokste hundekjøring frem som sport. Man veddet om hvem som hadde det raskeste spannet. Nordmenn var dyktige, og mest sagnomsust er Leonhard Seppala. Hans mest kjente bedrift fant sted i 1925, da et utbrudd av difteri

var i ferd med å utslette landsbyen Nome i Alaska. Eneste redningsmulighet var å få frem et livsviktig serum fra Anchorage, 1 800 km unna. Serumet ble fraktet i hundekjørerstafett, hvor Seppala var blant de djerveste.

Hybrider

Asbjørn Erdal-Aase har også sine bragder å skilte med. I 1997 ble han verdensmester i sprinthundekjøring, med 20 raske hunder foran sleden. I 1994 tok han sølv. Men det han er spesielt fornøyd med, er at han har avlet frem en hundetype som er særlig godt egnet som sledehund. Asbjørn Erdal-Aase studerte indianerkjøring i Alaska, og fant at de hundene som vant mest, var blandingshunder, tilfeldige krysninger av hunder fra ulike indianerlandsbyer.

– Som medisiner vet jeg at hybrider er bedre enn rene raser. Jeg analyserte det jeg så og systematiserte kunnskapen ved å avle frem en blanding av husky og fuglehund.

Utfordringen ligger i å få bort de dårlige og beholde de gode egenskapene.

Lederegenskaper er viktig for en sledehund. Det har huskyen. Fuglehunder er dårlige ledere, men de er arbeidssomme, raske og har god natur, forteller Erdal-Aase.

Toppllasseringene i verdensmesterskapene tar han som bevis for at Lillehammer-huskyen, som hybriden kalles, er en prima sledehund. Erdal-Aase avler i stor stil. De beste hundene beholder han, de nestbeste blir solgt. Hundekjørere i Europa har begynt å få øynene opp for hunden, og nylig solgte Erdal-Aase en hund til Italia for 120 000 kroner.

– Det er fascinerende å ha revolusjonert hundekjøringssporten, konstaterer han fornøyd.

Samspill

Det som særlig fascinerer Erdal-Aase er samspillet mellom hund og menneske og bygging av team. – I hundekjøring er man helt avhengig av at samspillet og kommunikasjonen fungerer. Å få hundene til å yte som et team, særlig når de blir slitne, er viktig. Det tar mange år å bygge opp et team, en utfordrende jobb for en med biologisk bakgrunn som er psykologisk orientert, mener Erdal-Aase. – Et team må ha kroppslig kapasitet og fysisk utholdenhet. Hundenes psyke er avgjørende. Noe er de født med, noe læres. Du må vite hvem som har det mest i kjeften, hvem som er kranglefanter, hvem som lager intriger, hvem som er sliterne og hvem som er «quittere», altså de som gir opp. Vi sier at lederne utgjør mer enn 50 % av spannet. De to lederhundene skal kompensere hverandres egenskaper. Hva skjer med det de har lært når individet er under maksimalt press? Hvordan bygger jeg opp hundenes selvtillit og belønner dem slik at de er villige til å yte også når de er slitne? fortsetter han.

Overføringsverdi

– Det er nesten farlig å si det høyt, men overføringsverdien til teambygging og samspill mellom mennesker er stor, smiler Asbjørn Erdal-Aase. Han er ikke i tvil om at han har nytte av hundekjøringen på mange måter. – Jeg er selvsagt mer opptatt av å være en god lege og far enn å være en god hundekjører. Som lege bruker jeg stort sett hodet. Ved å være hundekjører og småbruker får jeg brukt andre sider av livet. Mens det er vanskelig å måle om man er en god lege, er hundekjøring målbart, sier han. – Hundekjøringen gir meg erfaring som jeg kan ta med i yrket. Kreativitet er kanskje det viktigste. For å nå resultater i sport må man tørre å være annerledes og lære seg å se andre løsninger. Som lege møter jeg hele tiden nye mennesker, nye problemstillinger og må finne frem til riktig diagnose og hjelp til dette mennesket.

Asbjørn Erdal-Aase holder på å spesialisere seg i psykiatri og tar en pause som konkurransekjører. Tidligere var han allmennlege i Porsanger i Finnmark i 17 år.

Publisert: 28. februar 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 21. juli 2026.